

Stockholm 2025-03-20

Fö2025/00256

Försvarsdepartementet
Rättssekretariatet
103 33 Stockholm

Byggföretagens yttrande avseende FÖ2025/6 – En ändamålsenlig hantering av tillstånd och tillsyn av explosiva varor

Byggföretagen är de enskilda byggföretagens bransch- och arbetsgivaorganisation och organiserar ca 4000 bygg-, anläggnings- och specialföretag. Byggföretagen har tagit del av rubricerat förslag och framför härmed följande.

Byggföretagen välkomnar promemorian. Den del av byggbranschen som arbetar, direkt eller indirekt, med sprängmedel har under de senaste åren tagit ansvar i frågan och bidragit till arbetet med att begränsa möjligheterna att stjäla sprängmedel. Vi noterar en positiv utveckling, något som tidigare också har konstaterats av Polisen och ansvarig minister. Branschen fortsätter stötta regering och ansvariga myndigheter i arbetet med att hindra att sprängmedel från byggbranschen hamnar i orätta händer.

Gällande promemorians sakinhåll vill vi framföra nedanstående.

Ansvarsfördelning i tillståndsprövning

Byggföretagen anser att promemorian alltför enkelt avfärdar behovet av att flytta tillståndsprövning från kommun till annan myndighet. I promemorian framförs bland annat att de skäl som framfördes i prop. 2009/10:203 fortfarande är relevanta. Det är Byggföretagens uppfattning att skälen från prop. 2009/10:203 uteslutande tar sikte på safety snarare än security. Det kan vara ett rimligt antagande att den kommunala räddningstjänsten är bäst lämpad att bedöma safety-delen, men den saknar i princip helt möjlighet att bedöma security-delen i prövningen. Eftersom denna promemorias uppdrag går ut på att stärka den brottsförebyggande delen av LBE anser vi inte att argumenten som framförs är relevanta invändningar mot att ansvaret bör flyttas till annan myndighet.

Med tanke på de brister som finns i hanteringen hos de 140 olika kommunala organ som utövar tillståndsprövning ser vi frågan som för viktig för att kunna avfärdas på detta kortfattade sätt.

För att stärka security-delen och den brottsförebyggande effekten av LBE uppmanar Byggföretagen återigen regeringen att se över frågan gällande ansvaret för tillståndsprövning.

För det fall regeringen bedömer att Polismyndigheten inte förmår åta sig fler uppdrag, bör regeringen se över möjligheten att istället ge Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ansvaret för tillståndsprövningen. Flera av de förslag som framförs i denna promemoria, exempelvis MSB: s utökade tillsyns- och föreskriftsrätt enligt §25 i förordningen (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor, är ett försök att hantera problem som enklast och effektivast löses med att ge en myndighet ett samlat tillståndsansvar. I Norge sker idag liknande tillståndsprövning av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Personliga tillstånd

Det är Byggföretagens uppfattning att individuell lämplighetsprövning är en av de viktigaste brottsförebyggande delarna i LBE. Såvitt Byggföretagen kan bedöma är det effektivaste sättet att uppnå detta att varje deltagare inom ramen för LBE måste ha ett personligt tillstånd. Fördelarna med ett personligt tillstånd jämfört med dagens ordning är flera. Ett personligt tillstånd kan till exempel snabbt dras in när ny information kommer till den tillståndsgivande myndighetens kännedom. Det minskar också den administrativa bördan för företag och myndigheter. Fler goda skäl finns på s. 36–37 i promemorian.

Det är olyckligt att denna promemoria inte har haft resurser att utreda denna fråga till fullo. Byggföretagen uppmanar regeringen att, tillsammans med frågan om ansvarsfördelning vid tillståndsprövningen, tillsätta en ny utredning med ett tydligt uppdrag att utreda dessa två frågor.

Sekretess i tillsynsärenden

Byggföretagen välkomnar promemorians förslag att utvidga sekretesskyddet till även tillsynsärenden. Byggföretagen föreslår att MSB: s utökade föreskriftsrätt enligt §25 i förordningen (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor även inkluderar rätt att ge föreskrift till tillståndsmyndigheter gällande vilka uppgifter som ska omfattas av sekretess i ett tillsynsärende. Enligt Byggföretagens uppfattning finns det annars en risk att sekretesshanteringen blir inkonsekvent hos tillståndsmyndigheterna. Det finns risk för både över- och underimplementering, inklusive tolkningsfrågor, som kommer generera problem för såväl företag som myndigheter.

Byggföretagen menar också att den verksamhet som har blivit tillsynad alltid ska kunna få del av en fullständig tillsynsrapport. Tillsynsrapporten skall kunna delges tredje part, såsom juridiskt ombud eller beställare inom ramen för ett uppdrag.

Implementering i föreskrift och rutiner

Byggföretagen vill avslutningsvis påpeka att ett stort ansvar framöver kommer ligga hos MSB och tillståndsmyndigheter att inte överimplementera krav i

föreskrifter respektive rutiner för tillstånds- och tillsynshantering. Det gäller till exempel förväntan på aktsamhetskrav och hantering av konstaterade brister, inklusive indragande av tillstånd.

Problemen med sprängningar och användandet av svenskt byggsprängmedel i dessa har varit känt i flera år. Trots det har det såvitt känt inte skett någon ökning av antalet tillsynsärenden av tillståndsmyndigheterna.

Störst effekt nås inte av att ha de mest omfattande kraven, utan genom att bedriva faktisk tillsyn. Regeringen bör förtydliga kommunernas ansvar att bedriva aktiv tillsyn av givna tillstånd inom ramen för LBE.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till Johan Flodin, expert i sund konkurrens, johan.flodin@byggforetagen.se alternativt 08-698 58 47.

BYGGFÖRETAGEN

Catharina Elmsäter-Svärd
Verkställande direktör